

7/23387
S.N. 51

T.C.
DIŐIŐLERİ BAKANLIĞI
Çok Taraflı Siyasi İőler Genel M¼d¼rl¼Đ¼

Sayı : 68807390-520.50-2018/13520642
Konu : Yazılı Soru Önergesi- 7/23387

16.04.2018

T¼RKİYE B¼Y¼K MİLLET MECLİSİ BAŐKANLIĐINA
(Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı)

İlgi: 12.02.2018 tarih ve 230285 sayılı yazıları.

İstanbul Milletvekili Sayın Sibel Özdemir tarafından yöneltilen 7/23387 esas numaralı soru önergesi (ilgi) kapsamındaki yanıtımız ekte sunulmaktadır.

Saygılarımla arzederim.

Mevlüt ÇAVUŐOĐLU
Dıőıőleri Bakanı

Ek:Tk.

T.C.
DIŐIŐLERİ BAKANLIĞI
(2018/68807390/13520642 sayılı yazının ekidir)

İSTANBUL MİLLETVEKİLİ SİBEL ÖZDEMİR'İN YÖNELTTİĞİ

7/23387 ESAS NUMARALI YAZILI SORU ÖNERGESİNİN YANITI

SORU:

Avrupa Konseyi (AK) Genel Sekreteri Thorbjorn Jagland, 08.11.2017 tarihinde yaptığı açıklamada, Türk Dıőıőleri Bakanlığı'ndan kendisine bir mektup gönderildiğini, mektupta Türkiye'nin bundan böyle AK bütçesine en fazla katkı yapan devlet ve 'büyük donör'(Grand Payeur) statüsünden çekilmek istediğinin belirtildiğini kamuoyu ile paylaşmıştı. Türkiye'nin diplomatik kanalları zorlamak ve sonuç almak yerine, AK düzeyinde elde ettiği bir kazanımdan vaz geçmesi ülkemizin çıkarları bakımından tartışılmıştı.

Bakanlığınızın 2018 Mali Yılı Bütçe Tasarısı'nın, 16 Kasım 2017 tarihinde TBMM Plan ve Bütçe Komisyonu'nda görüşülmesi sırasında, kurucuları arasında yer aldığımız AK'ya en çok katkı sağlayan ülke statüsünden çekilmemizin AK ve ilgili kurumları ile olan ilişkilerimizi nasıl etkileyeceğini sormam üzerine, 3 Ocak 2018 tarihli ve 13169746 sayılı yazınız ile verdiğiniz yanıtta, "Ülkemizin tüm AK organlarıyla işbirliği ve diyalogu kendi mecrasında sürmektedir ve sürecektir." ifadesine yer vermiştiniz. Ancak bugün geldiğimiz noktada, almış olduğunuz çekilme kararı sonrasında Türkçe'nin AK'nin çalışma dili olmaktan çıkarılacağına ilişkin ön çalışmaların yapıldığı ileri sürülmektedir.

Türkiye'nin AK nezdinde kaybı sadece Türkçe konusunda olmayacağı tartışılmaktadır. 'Büyük donör' olmadan önce Türk heyetinde 12 parlamenter yer alıyordu. Türkiye, AK bütçesine katkısını artırıp ilk 6 ülke arasında yer alınca heyetteki parlamenter sayısı da 18'e yükseltilmişti. Geline aşamada, Türkiye'nin 6 üye kaybederek bu sayının 12'ye düşürüleceği öngörülmektedir.

Bu bağlamda;

1. Dıő politikada ilişkilerimizin ve işbirliklerimizin her geçen gün kötüye gittiği bir dönemde, AK bütçesine en fazla katkı yapan 'büyük donör' statüsünden çekilme kararınızın ardından Türkçe'nin AK'nin çalışma dili olmaktan çıkarılacağına ilişkin ön çalışmaların yapıldığı konusunda Bakanlığınızın bilgisi var mıdır? Bakanlık olarak, bu ön çalışmalara karşı herhangi bir girişimde bulundunuz mu? Türkçe'nin AK'de çalışma dili olmaktan çıkarılmasının neticeleri neler olacaktır?

2. Türkiye'nin AK'deki üye sayısının 18'den 12'ye düşürüleceğine ilişkin girişimlerde bulunulduğu doğru mudur? Bakanlık olarak, bu girişimi nasıl karşılıyorsunuz? Bu gelişmeye karşı herhangi bir girişimde bulundunuz mu?

YANIT:

(Dıőıőleri Bakanlığı'nın uhdesindeki boyutlar itibariyle yukarıdaki soru bakımından);

2015 yılında ülkemiz Avrupa Konseyi (AK) bütçesine en fazla katkıda bulunan ülke 'Grand Payeur' (GP) statüsünü elde etmek üzere başlattığı çalışmalarla eş zamanlı olarak ayrı bir girişimle, Avrupa Konseyi'nin parlamenter kanadı olan Avrupa Konseyi Parlamenter Meclisi (AKPM) ve Yerel ve Bölgesel Yönetimler Kongresi'nde (YBYK) üye sayılarının 12'den 18'e çıkartılmasını sağlamıştır.

T.C.
DIŐIŐLERİ BAKANLIĞI
(2018/68807390/13520642 sayılı yazının ekidir)

AKPM ve YBYK’da üye sayımızın 12’den 18’e yükselmesiyle sonuçlanan girişimin bir parçası olan, Türkçe’nin bu iki platformun çalışma dilleri arasına girmesi de AKPM Tüzük değişikliği ile gerçekleşmiştir.

AK üyesi devletlerin AKPM ve YBYK’daki temsil oranları, ülkelerin AK bütçesine yaptıkları katkıyla ilgili değildir. AKPM’de temsil oranı nüfusa göre belirlenmektedir. Ülkemizin AKPM’deki temsil oranı yükseltilirken de nüfus kriteri esasına göre hesaplama yapılarak AK Statüsü’ndeki gerekli değişiklik buna göre yapılmıştır.

Dolayısıyla ülkemizin GP statüsünden çekilmesi, AKPM ve YBYK’daki heyetlerimizin üye sayısını etkilememektedir.

Öte yandan, AKPM ve YBYK’daki çalışma dilleri AKPM Tüzüğü’nü ilgilendiren bir konudur. Hangi dillerin çalışma dilleri olduğu AKPM Tüzüğü’nde belirtilmiştir.

Esasen mevcut Tüzük’te GP ülke olmak AKPM’de çalışma dili statüsünü elde etmekle doğrudan bağlantılı olmamakla birlikte, fiilen tüm GP ülkelerin dilleri AKPM’de ve YBYK’da çalışma dilidir.

Bununla birlikte, ülkemizin GP statüsünün AK Bakanlar Komitesi’nde onaylanması sürecinde konu AKPM tarafından GP statümüzle ilişkilendirilmiş; Türkçe’nin çalışma dili olması, ülkemizin GP olma talebinin AK Bakanlar Komitesi’nce onaylanması ve bütçeden gerekli tahsisatın yapılması şartına bağlanmıştır. Bu şartların karşılanması üzerine, AKPM Tüzüğü’nün ilgili maddesi Türkçe’yi içerecek şekilde değiştirilmiş ve Türkçe, 2016 Ocak ayı itibariyle AKPM çalışma dilleri arasına eklenmiştir.

AKPM’de 2017 “Vaclav Havel İnsan Hakları Ödülü”nün FETÖ üyeliğinden yargılanan bir şahsa verilmesi nedeniyle ülkemiz, GP statüsünü gözden geçirerek sözkonusu vahim ve kabuledilemez gelişme karşısında bu statüsünden 2017 sonu itibariyle çekilmiştir.

GP statümüzü sona erdirmeye kararımızı takip eden süreçte AKPM Bürosu, 15 Aralık 2017 tarihli toplantısında, ülkemizin GP statüsünden 2017 yılı sonu itibariyle sonlandırma kararını not etmiş, bu arada Türkçe’nin AKPM çalışma dilleri arasından çıkartılmasına yönelik AKPM Tüzüğü’nde gerekli değişikliğin yapılması için AKPM Tüzük Komisyonu’nu bir rapor hazırlamak üzere görevlendirmiştir. Taslak raporda ayrıca, çalışma dillerinin sadece GP ülkelerinin dilleriyle sınırlandırılmasına yönelik bir öneri de eklenmiştir.

Türkçe’nin AKPM’de çalışma dili olarak statüsünü muhafaza etmesi amacıyla Bakanlığımız ve TBMM’nin eşgüdümüyle girişimler sürmektedir. Bu çerçevede, Türkçe’nin çalışma dili olarak muhafaza edilmesi yönündeki irademiz bildirilmiş ve çalışma dili maliyetinin üstlenilmesi karşılığında Türkçe’nin statüsünün korunması talebimiz açıkça kayda geçirilmiştir.

Tüzük’te değişiklik yapılması halinde, GP statümüzü kazanmamız öncesindeki uygulamada olduğu gibi, çeviri bedelinin karşılanması suretiyle Türkçe dilinde tercümenin sürdürülmesi mümkün olabilecektir. Nitekim, GP statüsüne sahip olmayan İspanya da halen bu uygulama çerçevesinde çeviri hizmetinden yararlanmaktadır.